

Ook KG geeft vluchtelingen een kans

SIBIO helpt buitenlandse artsen en paramedici weer aan de slag in de zorg

'Artsen zonder kansen' noemde Vrij Nederland hen met een cynische variant op de naam van een bekende medische hulporganisatie. Het blad doelde daarmee op gevluchte medici (en paramedici) van wie de diploma's in ons land niet blijken te voldoen om zonder meer in het eigen beroep weer aan de slag te komen. De Haarlemse Stichting Interculturele Bedrijfsaspecten en Intercultureel Ondernemerschap (SIBIO) helpt hen te integreren in de Nederlandse gezondheidszorg.

Patricia Beversluis

Luisterende SIBIO'ers

Henk Schuurbijs en Ab van Galen

De stichting doet dat door zelf cursussen te organiseren en te proberen haar cursisten geplaatst te krijgen in zorginstellingen. Uitgangspunt is 'leren op de werkplek': kennis en vaardigheden opdoen in de praktijk. Ook in het KG zijn inmiddels verschillende cursisten van SIBIO werkzaam: op de afdeling radiologie, bij de centrale sterilisatie (CSA) en op de OK.

In- en rondleidingen

Op 28 juli had het KG voor SIBIO-cursisten een middag georganiseerd met voordrachten en rondleidingen. Sprekers waren onder anderen SIBIO-directeur Patricia Beversluis, KG-directeur Ab van Galen, die zelf zes jaar als tropenarts in Ghana werkte, hoofd OK Henk Schuurbijs en enkele mensen die via SIBIO een plek kregen in het KG (zie over een van hen, Deo Mbonimpa, elders in dit nummer). De rondleidingen werden verzorgd door poli-assistente Miriam Bosman op de afdeling mond-, kaak- en aangezichtschirurgie (MKA), door Ben van Baardwijk op de dialyseafdeling en door Henk Schuurbijs en Deo Mbonimpa op de OK. Onder de cursisten waren onder anderen een gynaecoloog uit Argentinië en drie Spaanstalige (vrouwelijke) tandartsen.

Lange weg

"Ik vind het geweldig knap wat deze mensen doen", aldus Henk Schuurbijs. "Zij moeten tenslotte een lange weg gaan om hier vanuit het niets weer iets te bereiken. Op mijn eigen afdeling werkt Deo Mbonimpa, die in zijn vaderland Burundi arts was, nu als leerling-operatieassistent. Hij heeft hier moeten beginnen als

begeleider van patiënten naar de MRI, met de bedoeling dat hij zo taalvaardigheid zou kunnen opdoen. Waar wij bij zo'n 'degradatie' zouden wegzakken in een depressie, tref je bij veel van deze mensen juist een enorm doorzettingsvermogen om zich toch weer een positie te verwerven. En dat is des te ingewikkelder naarmate het cultuurverschil groter is. Deo is nu vijf jaar in Nederland en spreekt inmiddels behoorlijk Nederlands. Hij heeft daar ook het staatsexamen in gedaan, maar het bleef lange tijd lastig communiceren. Ons taalgebruik is doorspekt met allerlei spreekwoorden en zegswijzen die voor ons heel gewoon zijn, maar die een buitenlander voor raadsels plaatsen. Wat moet die met 'daar lusten de honden geen brood van' of 'kijk eerst maar eens even de kat uit de boom'?"

Beleefd afwachten

"Voor westerlingen, en zeker voor Nederlanders, gelden meedenken, participeren en initiatief nemen als positieve eigenschappen. Afrikanen en Aziaten stellen zich afwachtend op, kijken – inderdaad – 'de kat uit de boom'; ze zijn beleefd en terughoudend. Dat wordt hier vaak geïnterpreteerd als: neemt geen initiatief, is lui, is niet vooruit te branden. Het valt niet mee af te leren wat je van jongs af aan ingeprent hebt gekregen. Met name op de OK leidt zo'n houding gemakkelijk tot irritatie. Daar is proactief zijn juist heel belangrijk. Als een chirurg op het punt staat een vat door te nemen, moet je als operatieassistent al klaar staan met twee klemmen, een schaar en een draadje voor het afbinden. Ook Deo had die beleefde, terughoudende houding; inmiddels is hij heel wat zelfbewuster geworden. Toen ik nog in een koor zong, had ik een zangpedagoge die altijd mopperde dat zangers hun mond niet wijd genoeg open doen. Dat vinden wij gênant. Ze zei dan: 'Als je het gevoel hebt dat je tot in het belachelijke overdrijft dan

doe je het precies goed!' Dat voorbeeld heb ik ook Deo voorgehouden. Loop nu eens door de gang alsof jij hier het hoofd van de afdeling bent, heb ik gezegd."

Aimabel mens

Hoe reageerde de afdeling op de komst van Deo? Henk: "Over het algemeen positief. Dat heeft ook te maken met de gevarieerde samenstelling van het team, niet alleen qua leeftijd maar ook qua achtergrond. Vaak hebben medewerkers al in allerlei andere beroepen gewerkt. Mensen dus met levenservaring en dat scheelt. Bovendien is de sfeer op de afdeling als geheel

goed. Toch vonden sommigen het ook wel een beetje eng toen ik vroeg een Afrikaanse arts in te werken. Ik heb grote bewondering voor Deo dat hij zich echt een positie heeft verworven binnen het team. Hij komt goed mee in het werk, functioneert goed en wordt als een aimabel mens gewaardeerd."

Tekst Theo Vos, foto's Marianne Beversluis

Rondleiding op de OK

Burundese arts Deo Mbonimpa in KG via SIBIO in opleiding tot OK-assistent

Medio 1999 was de Burundese arts Deo Mbonimpa voor een stage in Zwitserland. Tijdens zijn verblijf daar, vluchtten zijn vrouw en dochtertje van zeven voor de verschrikkingen van de al jaren durende burgeroorlog naar Nederland, waar Deo zich bij hen voegde. In Burundi was hij als arts verbonden aan een ziekenhuis; hier bleek zijn opleiding niet gelijkwaardig aan de Nederlandse artsenopleiding en mocht hij zijn beroep niet meer uitoefenen.

In het Midden-Afrikaanse land Burundi (met als grenslanden Congo en Rwanda) brak in 1993 een burgeroorlog uit, die inmiddels aan 300.000 mensen het leven kostte. Het conflict is verwant aan de bloedige strijd tussen Hutus en Tutsis die in 1994 tot de Rwandese volkerenmoord leidde. Sinds 1999 is er sprake van toenemend geweld en

schendingen van de mensenrechten. De familie Mbonimpa was dan ook blij veilig in Nederland te zijn. Het verblijf werd geregeld, inburgeringscursussen (taal, maatschappelijke oriëntatie enzovoort) gevolgd en het gezin kreeg een flat in Amsterdam-Zuidoost. Helaas kon Deo hier niet als arts aan de slag, omdat zijn papieren volgens het Ministerie van VWS maar drie jaar medische opleiding in Nederland dekten. Voor inschrijving aan de universiteit om de opleiding volgens Nederlandse maatstaven te completeren, bood de uitkering geen financiële ruimte, aldus Deo.

MRI-assistent

Via de consultant van het arbeidsbureau kwam hij in contact met de SIBIO. Deo: "Ik heb een intakegesprek gehad met de directrice, Patricia Beversluis, die mij vertelde hoe SIBIO werkt en wat de stichting kan doen. Ik werd als student geaccepteerd en kreeg zo de kans de cursussen voor medische en paramedische vluchtelingen, die in Amstelveen worden gegeven, te volgen: Nederlandse taal, cultuur, gezond-

heidszorg, medische terminologie enzovoort. In dat traject is ook plaats ingeruimd voor een taalstage in de zorg en daarvoor werd ik geplaatst in het KG. Ik kwam op de afdeling radiologie in locatie Zeeweg terecht als MRI-assistent: het begeleiden van patiënten bij het onderzoek op de MRI. Dat heb ik vier maanden gedaan".

Afdelingsassistent OK

Daarna brachten SIBIO en het KG (vooral een van de radiologen) hem in contact met Henk Schuurbijs, hoofd OK van het KG. Zo verwierf hij voor

een jaar een nieuwe plek als afdelings-assistent, verantwoordelijk voor het voorbereiden van operaties: het klaarzetten en naderhand opruimen van de benodigde spullen, het bestellen daarvan en afhalen bij de portier van spoedorders. "Toen er een vacature ontstond voor een leerling-operatieassistent, heb ik daarop gesolliciteerd", vertelt Deo. "Er volgde een gesprek met Henk en met de praktijkleiders Rob de Kwaasteniet en Ingrid Weijers, en ik werd aangenomen."

Bijna operatieassistent

"Dat is inmiddels bijna drie jaar geleden en ik zit nu in mijn laatste jaar. De theoretische opleiding wordt verzorgd door de Amstel Academie van de Vrije Universiteit in Amstelveen. De praktijk doe ik hier in het ziekenhuis, op de OK, maar tijdens het eerste jaar horen daar ook stages op andere afdelingen bij: de functieafdelingen, de dialyse, de radiologie, de endoscopie, de gipskamer en zelfs patiëntenopvang, en een ver-

pleegstage. De latere praktijkperiodes elders zijn meer OK-gericht: anesthesie, CSA, recovery, spoedeisende hulp en poli chirurgie." In de zomer van 2006 hoopt Deo zijn diploma operatieassistent te behalen.

Het struikelblok taal

Deo is nu vijf jaar in Nederland, waarvan drie jaar op de OK. "Daar ben ik goed ontvangen door de collega's", antwoordt hij desgevraagd, "een enkele uitzondering daargelaten. Maar dat

vind je waarschijnlijk overal. Er heerst een positieve sfeer op de afdeling." Grootste probleem vindt Deo onze taal. "Burundi was tot 1962 een Belgische kolonie", vertelt hij, "en ik ben er Franstalig opgevoed. Door mijn studie beheers ik ook wat Engels. Maar Nederlands is wel een bijzonder lastige taal om te leren!"

Tekst Theo Vos, foto's Marianne Beversluis

In memoriam

Op 1 oktober bereikte ons het droevige bericht dat op 49-jarige leeftijd

Carla van de Stolpe

was overleden.

Carla was sinds 1993 in dienst van het KG in de functie van oproepverpleegkundige. Wij waren erg blij toen Carla in 2000 koos voor de afdeling cardiologie waar zij haar kwaliteiten in de patiëntenzorg heel goed kwijt kon. Ook in de begeleiding van collega's en leerling-verpleegkundigen nam zij een belangrijke plaats in.

Carla was vastberaden, zeer betrokken en gedreven. Zij droeg het hart op de goede plek en was altijd ondersteunend in het belang van de patiënt. Met een gezonde dosis humor wist zij vooral in hectische situaties zaken te relativeren.

In 2003 werd Carla ziek. Na een operatie hoopte zij dat dit geen verdere consequenties zou hebben. Maar helaas bleek niets minder waar. Begin dit jaar kreeg zij toch weer klachten. Zij streed een moedige maar ongelijke strijd, zodat we uiteindelijk toch afscheid van Carla hebben moeten nemen. Voor het KG, en in het bijzonder voor de afdeling cardiologie, betekent dit het verlies van een bijzondere, waardige en respectvolle collega.

Wij wensen haar man Cees, en haar familie en vrienden veel sterkte toe in deze voor hen zo moeilijke periode.

*Namens de collega's van de afdelingen cardiologie,
Marieke Hooij en Cor van Item*